

Les lletres nord-am

Tot i que fa temps que publiquen, Jennifer Egan, George Saunders, William T. Vollmann i John Jeremiah Sullivan són encara poc coneguts aquí. Llegir-los val molt la pena

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Una escriptora molt atenta a l'arquitectura textual

Fa dos anys Jennifer Egan va guanyar el Pulitzer de ficció amb *El temps és un cabró*, experiment narratiu a mig camí de la novel·la i el recull de contes. Al llibre connectava les vides d'una sèrie de personatges en diferents moments de la seva vida: hi havia, entre d'altres, un mànager de rock, una cleptomana, una vella glòria musical i un jove que se'n va de safari a l'Àfrica. "El problema de la ficció actual és que d'una manera artificial s'ha acabat estrenyent massa –reconeixia Egan quan va aparèixer l'edició catalana del llibre–. *El Quixot* de Cervantes és experimental i postmodern, i passa el mateix amb el *Tristram Shandy*, de Laurence Sterne. La novel·la va ser inventada per ser flexible: l'escriptor ha de poder jugar i experimentar amb arguments i formes".

LA TORRE MESTRA
JENNIFER EGAN
EDICIONS DE 1984 /
MINÚSCULA
TRAD. CARLES MIRÓ
314 PÀG. / 20 €

Publicada en anglès el 2010, *El temps és un cabró* va ser precedida el 2006 per *La torre mestra*, que Edicions de 1984 i Minúscula presenten ara. La història que explica la novel·la és el retrobament entre dos cosins vint anys després d'una experiència traumàtica. Després de l'incident, el Howard, que té 35 anys, fa vida de jubilat gràcies a haver començat amb accions ("la feina més merdosa i sense cap ni peus que et puguis imaginar"), i el Danny s'ha convertit en addicte a les noves tecnologies. Junts es dediquen a restaurar un castell medieval en algun punt de l'Europa oriental per convertir-lo en un negoci de turisme rural. Un dia el Danny veu que alguna cosa es mou a la torre mestra, el lloc on abans hi havia les masmorres. La traballa és només la primera d'una sèrie de percepcions estranyes que el porten a pensar que,

probablement, el seu cosí intenta parar-li una trampa com a revenja de la mala passada que li va jugar.

Egan pren com a punt de partida els paràmetres de la novel·la gòtica i els unta de modernitat. Entre les estratègies narratives utilitzades hi ha les enumeracions sorprenents, l'opció de presentar els diàlegs com si es tractés d'una obra de

a
llegim

44-45

● Entrevista a Àlvar Caixal, guanyador del premi Sant Joan de novel·la ● 'L'horitzó primer', de Joan Todó

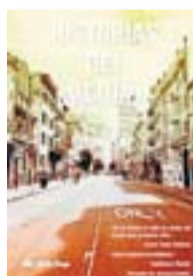
46-47

● Enric Bou publica un assaig sobre la relació entre literatura i ciutat ● 'Deu oques blanques', de Gerbrand Bakker

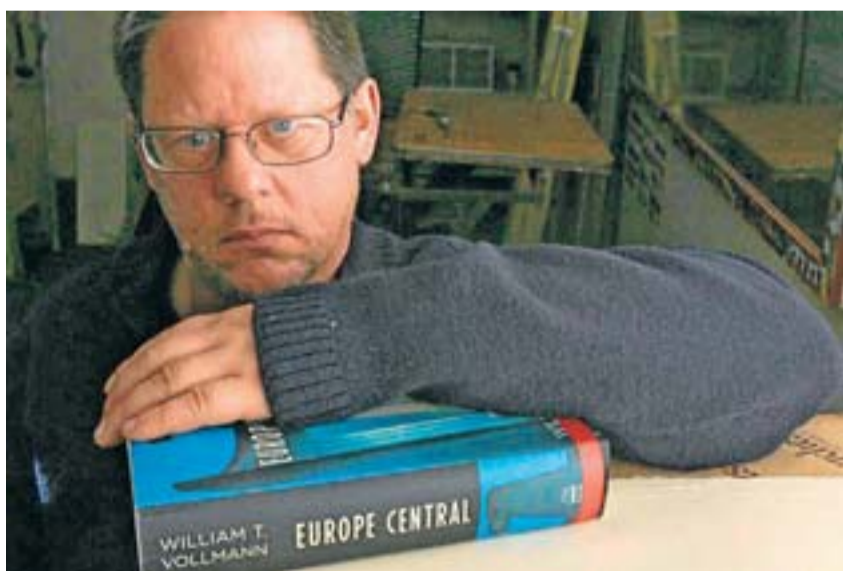
La mirada turbulenta de Vollmann

Amb poc més de 50 anys, William T. Vollmann ha aconseguit bastir una obra d'una ambició poc habitual: la seva producció inclou novel·les, llibres de reportatges, assaigs i volums de contes. I no són llibres precisament fàcils, en algun cas. *Rising up and rising down*, tractat en set volums sobre la violència publicat el 2003, supera les 3.000 pàgines. Tres anys abans, la novel·la *The Royal Family* –800 pàgines– se centra en la recerca de la Reina de les Putes de Tenderloin (San Francisco) per part d'un investigador. Autor inèdit en català, de Vollmann se'n poden llegir en castellà volums de contes com els de *Trece relatos y trece epítafios* (El Aleph, 1996), novel·les com *Europa Central* (Mondadori, 2007) i llibres de reportatges com *Los pobres* (Debate, 2010).

La microeditorial Pálido Fuego presenta ara *Historias del arcoiris*, un llibre publicat en anglès l'any 1989. Considerades una de les fites nord-americanes de la postmodernitat literària, les tretze extenses narracions incloses estan escrites en un

HISTORIAS DEL ARCOIRIS
WILLIAM T. VOLLMANN
PÁLIDO FUEGO
TRAD. JOSÉ LUIS AMORES
568 PÀG. / 27,90 €

PENGUIN BOOKS

estil col·loquial i directe, ambientades majoritàriament en els suburbis més sòrdids de San Francisco, tot i que també viatgen esporàdicament fins a l'Índia i Babilònia. Drogoaddictes, *skinheads*, assassins, marginats socials i personatges de reminiscències bíbliques fan companyia a un dels temes recurrents de l'escriptor, les prostitutes.

El lector trobarà una capacitat narrativa omnívora –que pot remetre a David Foster Wallace o a William Gaddis– i una empatia sincera cap a tots els que es guanyen la vida a l'extrem més fosc de la societat. *Historias del arcoiris* és una excel·lent manera d'endinsar-se en la mirada turbulenta de l'autor nord-americà. ◆◆

americanes es regeneren

PIETTER M. VAN HATTEM

teatre i l'enigmàtic narrador, el Ray, que explica la història a la seva professora d'història, la Holly, complint condemna tancat en una presó. "Escriu sense guió previ, i procuro fer-ho en un estat gairebé inconscient", admet l'escriptora, que dedica de tres a cinc anys a cada projecte. Des del 1995 només ha publicat quatre novel·les. ♦♦

Els contes explosius de George Saunders

George Saunders és una de les estrelles de la narració curta nord-americana contemporània. Amb el seu primer recull de relats, *Civilwarland in bad decline* (1996), va ser finalista al PEN/Hemingway. Una dècada més tard, amb un altre recull i dues *nouvelles* publicades, va guanyar una de les prestigioses beques Mac-Arthur, dotades amb mig milió de dòlars. Aquell mateix 2006 Saunders donava a conèixer *In persuasion nation* i començava a treballar en *Deu de desembre*, que després d'emportar-se el premi PEN/Malamud està nominat al National Book Award, juntament amb Thomas Pynchon, Jhumpa Lahiri, James McBride i Rachel Kushner.

"Escriure contes és una feina molt dura –reconeixia l'autor en un assaig sobre Donald Barthelme–. El terreny del conte curt és un terreny brutal, molt similar, pel que fa a la severitat, al terreny de l'humor". *Deu de desembre* confirma Saunders com un autor explosiu, que busca captivar els lectors a partir de la riquesa estilística, i no pas mitjançant els arguments dels seus contes, que si fossin explicats amb mètodes més convencionals perdrien bona part de la força i l'interès. És precisament aquesta esponerositat que pot allunyar, en un primer moment,

DEUDE
DESEMBRE
GEORGES.AUNDRERS
EDICIONS DE 1984/
ALFABIA
TRAD. YANNICK
GARCIA
294 PÀG. / 19,50 €

WIKIPEDIA

una part del públic potencial, però hauria de travessar les suspicàcies inicials i deixar-se emportar pel ritme calculat amb metrònom de les narracions.

La volta de la victòria n'és un dels exemples més impressionants: explica l'intent de violació d'una noia de quinze anys per part d'un jove i de com un veí d'ella, el petit Kyle Boot, ho evita gràcies a una intervenció menys heroica del que sembla, però, al cap i a la fi, efectiva. En

el cas de *Cadell*, l'autor combina la visió d'una família que adopta animals domèstics i una altra que es dedica a vendre'n. Si no se'n surten, els liquiden. La segona parella té un fill amb problemes mentals a qui lliuen a un arbre del pati, com si fos un gos.

Deu de desembre inclou vuit narracions més, traduïdes amb molt de mèrit per Yannick Garcia –també escriptor–: l'adhesió o l'odi a Saunders estan garantits. ♦♦

H. TAYLOR / MACMILLAN

La cultura popular, al punt de mira de John J. Sullivan

Els reportatges de John Jeremiah Sullivan són una meravella. *Pulphead* va ser publicat en anglès el 2011, i inclou una quinzena de textos d'entre vint i quaranta pàgines apareguts en revistes com *GP*, *Harper's*, *Oxford American* i *The Paris Review*. El primer està dedicat al retorn als escenaris dels Guns N' Roses: si fa uns anys Talese va aconseguir pàgines memorables sobre Frank Sinatra i, més recentment, Foster Wallace construïa un retrat de David Lynch sense arribar-hi a parlar mai, *El regresso final de Axl Rose* també està carregat de literatura. Ho aconseguix intercalant el retorn del grup als escenaris amb *Chinese democracy* i el relat de la joventut destructiva del cantant. Sullivan viatja fins a Bilbao per veure Rose en directe, però també fa treball de camp, entrevistant detractors i amics del cantant al lloc on va néixer, Lafayette: "El seu apartament tenia miralls enormes a totes les pa-

PULPHEAD
JOHN JEREMIAH
SULLIVAN
MONDADORI
TRADUCCIÓ DE
MAURICIO BACH
366 PÀG. / 20,90 €

rets. De tant en tant, [Rose] agafava aquella estatueta d'un astronauta que et donen quan guanyes un premi de la MTV i la feia servir per trencar els miralls. Com que ell dormia fins a les quatre de la tarda, algú havia d'obrir la porta al tio que arreglava els miralls. Jo m'encarregava d'aquesta mena de coses".

Poc després de la mort de Michael Jackson, Sullivan ho va aprofitar per repassar-ne la trajectòria musical, però també les particularitats físiques: "El seu cos pot ser considerat com la creació més extraordinària de l'escultura postmoderna nord-americana", escriu. A més de la temàtica musical –els textos dedicats a John Fahey i al rock cristià són imprescindibles–, dedica un assaig a un accident que va patir el seu germà, un altre a la relació amb el novel·lista i mentor Andrew Lytle (1902-1995), un sobre les conseqüències de l'huracà *Katrina* i un altre que explica la vida del naturalista del segle XIX Constantine Samuel Rafinesque (1783-1840). ♦♦